

**GODIŠNJI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA
ZA 2021. GODINU**

UVOD

Društvo sa ograničenom odgovornošću „Monte put“ d.o.o., Podgorica je jednočlano privredno društvo osnovano odlukom Vlade Crne Gore (Sl.List RCG br.76/05). Ovom odlukom je definisano da Društvo obavlja djelatnosti i poslove od javnog interesa na upravljanju i održavanju tunela „Sozina“ iprilaznih saobraćajnica.

U okviru Društva, Odlukom Vlade Crne Gore (Sl.List CG br.35/14), osnovana je posebna Poslovna jedinica za upravljanje projektom izgradnje autoputa Bar-Boljare.

Izmjenama i dopunama Odluke o osnivanju „Monte put“ d.o.o. (Sl. list CG br.91/2021 od 27.08.2021) precizirane su nadležnosti Društva shodno članu 13, stav 3 Zakona o putevima. Navedenom Odlukom, u članu 1, stav 2, propisano je da se „ Društvo osniva za obavljanje poslova od javnog interesa, i to: upravljanje autoputevima, brzim saobraćajnicama, djelovima državnog puta, putnim građevinskim objektima i pratećim sadržajima, upravljanje tunelom „Sozina“, prilaznim saobraćajnicama i pratećim sadržajima.“, kao i poslova koje obavlja PJ Bar-Boljare na praćenju realizacije izgradnje auto-puta Bar-Boljare, prioriteta dionica Smokovac-Uvač-Mateševo.

U skladu sa Zakonom o privrednim društvima Crne Gore, Društvo je registrovano kod CRPS u Podgorici 09.05.2006 godine pod reg.br. 5-025114/001, matični br. 02462494, šifra djelatnosti 5221 i PDV br. 03/31-05092-7, sa sjedištem u Podgorici, ul. Avda Međedovića br.130.

Djelatnost „Monte put“ d.o.o., (u daljem tekstu: Društvo), definisana je odredbama citiranih odluka Vlade Crne Gore, Statutom Društva i posebnim ugovorima zaključenim između Vlade Crne Gore-Ministarstva saobraćaja i pomorstva sa jedne strane i „Monte put“ d.o.o., sa druge strane. Na osnovu Statuta Društva u skladu sa oderdbama citiranih odluka Vlade Crne Gore rad ovog Društva u 2020 godini odvijao se u skladu sa usvojenim Finansijskim planom i Planom rada za 2020 godinu, od strane Odbora direktora, uz prethodno dobijenu saglasnost Vlade Crne Gore. Zakonom o računovodstvu, u članu 1 („Službeni list Crne Gore“ br. 52/16) definisana je obaveza podnošenja Godišnjeg izvještaja menadžmenta koji je sastavni dio godišnjih finansijskih iskaza .Takođe istim članom je definisan sadržaj izvještaja.

1. Organizaciona struktura DOO „Monte put“

„Monte Put“ DOO je osnovano kao jednočlano društvo sa ograničenom odgovornošću. Organi društva su:

- Odbor direktora, kao upravljački organ. Odbor ima tri člana, koje imenuje Vlada u skladu sa Statutom. Predsjednik odbora, koji se bira iz redova članova u skladu sa Statutom i Poslovníkom o radu, funkciju obavlja profesionalno;
- Izvršni direktor, kao rukovodeći organ kojeg imenuje Vlada;
- Direktor PJ za upravljanje projektom autoputa Bar – Boljare, kojeg takođe imenuje Vlada.

U organizacionom smislu, u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, rad Društva je organizovan kroz sektore:

1. Sektor za tehničku pripremu, projektovanje i nadzor;
2. Sektor za upravljanje i održavanje tunela "Sozina" i "Raš" i prilaznih saobraćajnica;
3. Sektor za finansijske i računovodstvene poslove;
4. Sektor za pravne i opšte poslove.

U okviru ovog Društva organizovana je posebna Poslovna jedinica za upravljanje projektom izgradnje autoputa Bar-Boljare.

U skladu sa Zakonom o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru (Sl.list CG br.30/12;br.075/18), poslove interne revizije obavlja Jedinica za internu reviziju Monteputa.

U skladu sa Zakonom o reviziji (Sl.list CG br.001/17) formiran je Revizorski odbor, koji broji tri člana.

Na osnovu Statuta, Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i Kolektivnog ugovora, na dan 31.12. 2021.godine, u radnom odnosu je 156 zaposlenih, i to na neodređeno vrijeme 150 zaposlenih i 6 zaposlenih na određeno radno vrijeme.

Društvo je usmjereno ka kontinuiranom edukovanju i stručnom usavršavanju zaposlenih. Edukacija se obavlja interno i eksterno putem seminara, stručnih simpozijuma i sl. Zbog pandemije Covid-19, edukacija je vršena putem web seminara. Posebna pažnja poklanja se kontinuiranim provjerama spremnosti zaposlenih na određenim radnim mjestima, kao što su vatrogasci, obezbjeđenje objekata i sl.

Zaštita na radu zaposlenih sprovodi se u skladu sa propisima koji regulišu ovu oblast i aktom o procjeni rizika za sva radna mjesta, uz redovno sprovođenje sistematskih ljekarskih pregleda zaposlenih lica.

Pregled stručnih kvalifikacija po polu								
Poslovni centar	Pol	KV	NSS	SSS	VŠS	VSS	MR	Ukupno
Monteput	Muškarci	5		51		31	1	88
	Žene	1		18	1	23	3	46
	Muškarci			2		9	2	13

PJ autoput Bar Boljare	Žene			2		5	2	9
	Ukupno	6		73	1	68	8	156

Tabela 1

Poslovni centar	Pol	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	Preko 60	Ukupno
Monteput	Muškarci	6	13	15	15	10	10	12	7	88
	Žene	5	8	9	4	8	6	3	3	46
Pj Autoput Bar Boljare	Muškarci	1	2	3	1	2	1	1	2	13
	Žene		2		3	2	2			9
	Ukupno	12	25	27	23	22	19	16	12	156

Tabela 2

Obrazovna struktura zaposlenih : Na dan 31.12.2021.g, od ukupno 156 izvršilaca, zaposleno je 8 magistara nauka, 68 sa visokom stručnom spremom, 1 sa višom, 73 sa srednjom stručnom spremom i 6 sa VKV i KV kvalifikacijama. Prikazani podaci govore da je od 156 zaposlenih, 77 lica ili 49,4% sa visokom školskom spremom. Analizom starosne strukture zaključuje se da preovladava starosna dob od 25-50 godina, što govori da je većina zaposlenih u dobi kada je radna sposobnost na najvećem nivou, što je veoma važno za kvalitetno i odgovorno izvršavanje radnih obaveza i postizanje uspjeha u procesu rada.

Dakle u pitanju je visoko stručan kadar, koji relativno lako prihvata uvođenje novih tehnologija i stalna unapređenja poslovnih procesa. Posebna pažnja posvećena je kontinuiranoj edukaciji zaposlenih.

2. Poslovne aktivnosti u 2021. godini

Poslovni ambijent u kojem je ovo Društvo radilo u 2021.godini, može se okarakterisati kao složeni ekonomski ambijent, u uslovima COVID pandemije, gdje je primjena donesenih mjera imala veliki uticaj. Ovakav ambijent je u mnogome uticao na konačan finansijski rezultat.

Na osnovu usvojenog Finansijskog plana i Plana rada u 2021.godini, aktivnosti Menadžmenta društva bile su usmjerene na realizaciju usvojenih zadataka i aktivnosti u cilju pune implementacije odredbi iz Plana rada. Posebna pažnja posvećena je stvaranju normativno - pravnih pretpostavki za realizaciju planskih dokumenata kroz rad Odbora direktora, realizaciju dogovorenih strategija i politika u okviru redovnog rada Društva u cjelini i PJ "Autoput Bar - Boljare".

Posebne aktivnosti menadžmenta bile su usmjerene ka stvaranju uslova za bezbjedan rad zaposlenih, u smislu prevencije i sprečavanja širenja virusa COVID 19.

I u ovako teškim uslovima poslovanja, izmirenesu obaveze za kredit EIB-a za koji je Vlada Crne Gore ovom Društvu Odlukom o osnivanju prenijela obavezu vraćanja istog. Ukupni iznos

kreditnog zaduženja je 41.287.776 €, za glavnice 24.000.000 € i za kamatu 17.287.776 €. U periodu 15.10.2006.-31.12.2021.godine izmirene su obaveze u iznosu 28.388.226 €, za glavnice 13.186.653 €, za kamatu 15.201.573 €. Preostale obaveze po ovom kreditu iznose 12.899.550 €.

Pored ulaganja u finansiranje redovnih radnih procesa i obaveza, „Monte put“ d.o.o, ima i direktna ulaganja na izgradnji autoputa, kroz finansiranje određenih projekata, geoloških i geodetskih istraživanja, kao i finansiranje kompletnog rada „PJ Autoput Bar-Boljare“, koja prati realizaciju implementacije projekta autoputa Bar-Boljare. Samo po ovom osnovu je od datuma osnivanja PJ 07.08.2014. do 31.12.2021.g uloženo 6.274.207 €.

Kod nadležnih sudova u toku su sudski postupci koji se isključivo odnose na zaostale predmete, naslijeđeni od Direkcije za izgradnju autoputeva, a povodom rješavanja imovinsko-pravnih poslova iz perioda izgradnje tunela Sozina sa prilaznim saobraćajnicama.

U toku izvještajnog perioda u 2021. godini, sprovedeni su određeni postupci za upis prava svojine na eksproprisanim nepokretnostima kod Uprave za nekretnine, kao nadležnog organa, kao i izrada katastra nepokretnosti u svojini Društva.

2.1. Poslovne aktivnosti Odbora direktora

Ovlašćenja Odbora direktora Monteputa propisana su Odlukom o osnivanju d.o.o."Monte put" i Statutom Društva, na koji saglasnost kao osnivač takođe daje Vlada CG, a način njihovog rada uređen je Poslovníkom o radu.

Odbor direktora je kroz predviđenu ulogu upravljanja poslovnim procesima u Društvu, na ukupno 18 održanih sjednica tokom 2021. godine, značajno doprinio pozitivnom trendu poslovanja Društva, te redovnom izvršavanju svih aktivnosti.

Odbor direktora je u starom sazivu održao 10 sjednica do oktobra mjeseca, a potom u novom sazivu, do kraja godine još 8 sjednica.

Na sjednicama, održanim tokom 2021. godine, razmatran je i usvojen veći broj odluka, pravilnika, planova i izvještaja, a sve u funkciji unapređenja poslovanja Društva, kao i usaglašavanja sa zakonskim okvirima iz oblasti rada Društva.

Na sjednicama u 2021. godini, Odbor direktora je informisan o najznačajnijim projektima koje realizuje ovo Društvo, i to, kroz informacije Poslovne jedinice za upravljanje projektom izgradnje autoputa Bar-Boljare o statusu i dinamici izvođenja radova na prioritetnoj dionici Smokovac-Mateševo, te kroz informacije menadžmenta o realizaciji projekta trajnog napajanja električnom energijom prve dionice autoputa Smokovac-Mateševo. Na sjednicama Odbora razmatrani su, usvojeni i usklađivani planovi javnih nabavki Društva, u skladu sa potrebama i obavezama utvrđenim zaključcima Vlade Crne Gore.

Kroz aktivan pristup realizaciji projekata Monteputa, članovi novog saziva Odbora direktora su stručnim i konstruktivnim predlozima intenzivno doprinosili efikasnosti praćenja realizacije investicija.

Odbor direktora je razmatrao i usvajao predložena dokumenta jedinice za unutrašnju reviziju u Monteputu, dijela Društva koje posebno obraća pažnju na ispravnost i primjenu standarda poslovanja, (Godišnji i Strateški plan rada, izvještaje o revizijama predviđenim Godišnjim planom i *ad hoc* revizije, Povelju unutrašnje revizije, Etički kodeks unutrašnjih revizora,

Interno pravilo o vršenju poslova interne revizije i Program obezbjeđenja i unapređenja kvaliteta unutrašnje revizije, te plan obuka i stručnog usavršavanja revizora).

U skladu sa Statutom Društva, Odbor direktora je, nakon saglasnosti Vlade usvojio Plan rada i Finansijski plan za 2021 godinu. Odbor je takođe donio odluku o usvajanju finansijskih iskaza za 2020. godinu, sa izvještajem menadžmenta i izvještaja eksternog revizora o reviziji finansijskih iskaza Monteputa za 2020. godinu.

Odbor direktora donosio je i druge odluke u skladu sa zaključcima Vlade, te usvajao i izvještaje o donacijama, pomoćima i sponzorstvima.

Na sjednicama su permanentno razmatrane poslovne aktivnosti Društva, te se odlukama težilo usmjeravanju poslovanja ka racionalizaciji troškova uz nesmetanu efikasnost u radu.

2.2. Poslovne aktivnosti Društva

Shodno usvojenom Planu rada, Finansijskom planu i Planu javnih nabavki za 2021. godinu, dat je akcenat prije svega na organizovanje bezbjednog rada i bezbjednog odvijanja saobraćaja na prilaznim saobraćajnicama kao i u tunelima „Raš“ i „Sozina“. U tunelima „Sozina „ i „Raš“ sa prilaznim saobraćajnicama, saobraćaj se odvija od 2005. godine, pa imajući u obzir starost objekata, instalacije i opreme, kao i permanentno povećanje frekvencije saobraćaja, održavanje ovih objekata zahtijeva redovno tekuće i investiciono održavanje, uvođenje savremenih tehnologija i rješenja u skladu su EU standardima, kako bi pristupne saobraćajnice i tuneli bili opremljeni u svemu prema Direktivi EU 2004/54/EC o minimalnim uslovima bezbjednosti za tunele na trans-evropskoj mreži.

Tekuće održavanje tunela „Sozina“ i prilaznih saobraćajnica obavlja se u skladu sa Internim godišnjim planovima, projektima i uputstvima za održavanje i upravljanje sistemima. Realizovana je nabavka i zamjena bljeckalica; nabavka mrežnih uređaja za komunikaciju, svičeva, rutera i sl vrijednosti; servis i održavanje uređaja za besprekidno napajanje, zamjena baterija u UPS-ovima i servis istih; održavanje softvera za naplatu putarine u skladu sa planom i programom redovnog godišnjeg održavanja; servis vatrogasnog vozila i drugi poslovi redovnog održavanja.

Investiciona ulaganja Monteputa planirana su u skladu sa Planom rada i Zaključkom Vlade CG 07-2756 od 20.06.2019.godine, o povjeravanju poslova trajnog napajanja električnom energijom dionice Smokovac-Mateševo, autoputa Bar-Boljare, Zaključkom Vlade CG 07-4140 od 17.09.2020.godine o povjeravanju poslova rekonstrukcije regionalnog puta R13, Bioče-Mateševo-Kolašin, Odlukom o osnivanju DOO „Monte put“, kojom je povjereno upravljanje poslovima od javnog interesa tj. upravljanje autoputevima, odnosno u 2021.g. i dalje upravljanje dionicom autoputa Smokovac-Mateševo.

Polazeći od činjenice da je u toku izgradnja najvećeg infrastrukturnog objekta u Crnoj Gori, autoputa Bar-Boljare, kao društveno odgovoran subjekt, uključeni smo u projekat rješavanja pitanja izgradnje i finansiranja elektroenergetske mreže za autoput Bar-Boljare, što je javni interes Crne Gore.

Izgradnjom prenosnih i distributivnih dalekovoda i trafostanica potrebnih za napajanje autoputa električnom energijom, omogućiće se stabilan sistem napajanja električnom energijom prije svega autoputa Bar-Boljare, kao i stabilno napajanje budućih zimskih centara na sjeveru (Kolašin, Mojkovac, Bijelo Polje itd.). Projekat napajanja autoputa električnom energijom vrijedan je 38.232.451 eura.

Navedena investicija obuhvata izgradnju dvije trafostanice TS 110/20 kV i 26 TS 20/0.4 kV. Za realizaciju navedene investicije u 2019. godini, pristupilo se kreditnom zaduženju kod IRFa u iznosu 38.232.451 €. Zaključno sa 2021. godinom, izvedeni su radovi u vrijednosti od 33.868.308 €. Sredstva za vraćanje kredita obezbijediće se prilivima po ugovorima sa CEDIS-om i CGES-om koji se obavezuju da nakon izgradnje vrše otkup infrastrukture.

Kompletan nadzor nad izgradnjom ovih objekata uradio je Sektor za tehničku pripremu, projektovanje i nadzor, čime je ovo Društvo uštedjelo značajna finansijska sredstva.

Planom rada za 2021. godinu planirano je da se ova investicija realizuje do kraja 2021. godine. Završetak investicije očekuje se u prvom kvartalu 2022.g. Investicija se realizuje u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, podijeljena u III partije prema cjelinama projekata.

Partija I obuhvata izgradnju trafostanice 110/0.4 kV Mrke sa priključnim dalekovodom Podgorica – Mrke i Mrke – Tuzi.

Procenat realizacije radova na Partiji I je 98,42% uz napomenu da se tehnički pregled izvedenih radova veći paralelno sa izgradnjom svake faze objekata. Tehnički pregled vrši Državna komisija za tehnički pregled DKTP. Radovi i na ovoj partiji kasne uglavnom zbog zastoja u rješavanju imovinsko – pravnih odnosa, o čemu je upoznato i resorno ministarstvo kao i odbor direktora kroz svakodnevnu aktivnost.

Kašnjenju u realizaciji ove faze projekta doprinijeli su neriješeni imovinsko – pravni odnosi na trasi dalekovoda koji su u nadležnosti resornog ministarstva.

Partija II obuhvata izgradnju TS 110/20 kV Mateševo sa priključnim dalekovodima. Radovi na ovoj partiji su završeni u procentu od 92,37% i u toku je tehnički pregled radova koji se takođe izvodi paralelno sa izvođenjem radova.

I na ovoj partiji je značajno bio prisutan problem neriješnih imovinsko – pravnih odnosa. Posebnim angažovanjem stručnih lica prije svega iz Monteputa i resornog ministarstva, uspjele se kroz dogovore sa vlasnicima nekretnina da se ovaj problem u velikoj mjeri riješi.

Partija III obuhvata izgradnju 26 TS 20/04 kV koje se grade duž trase autoputa Smokovac – Mateševo. Procenat realizacije radova na ovoj partiji je 90,05%. Osnovni problem kašnjenja na ovoj partiji je kašnjenje glavnog izvođača radova na autoputu Kineske kompanije CRBC koji je kroz Aneks V zadužen za izgradnju građevinskog dijela objekata trafostanica. Takođe, na značajnom dijelu autoputa nije urađena trasa tako da nijesu ni u položene cijevi u koje se ugrađuju 20 kV kablovi, koji služe za napajanje i povezivanje trafostanica.

Odlukom Vlade CG o izmjeni i dopuni Odluke o osnivanju „Monte put“ d.o.o, Podgorica („Sl.list CG“ br. 101/2020 od 9.10.2020.g) povjereni su, osim do sada povjerenih poslova, i poslovi upravljanja autoputevima, brzim saobraćajnicama, djelovima državnog puta,

putnim građevinskim objektima i pratećim sadržajima. Imajući u vidu da se završetak izgradnje prve dionice autoputa Bar-Boljare, Smokovac-Mateševo, očekuje u 2022. godini, u 2021. godini pokrenut je postupak nabavke dva vatrogasna vozila vrijednosti 1.180.000 eura. Isporuka vozila očekuje se u prvoj polovini 2022.g.

Krajem 2020.godine, realizovana je nabavka softvera za digitalnu fiskalizaciju računa tako da smo 01.01.2021.g., prvi u Crnoj Gori, započeli proces digitalne fiskalizacije.

Od 12 planiranih javnih nabavki za 2021. godinu sprovedena su i završena 3 postupka javnih nabavki i to: nabavka goriva, održavanje softvera za naplatu putarine i kontrolna ispitivanja radova i materijala za 2021. godinu.

Sprovedene su 452 jednostavne nabavke od kojih je 13 sprovedeno preko CeJN-a.

Planirana nabavka opreme u 2021.godini, realizovana je u dijelu: nabavka neophodne računarske opreme; nabavka ostalih osnovnih sredstava; nabavka alata, uređaja i instrumenata za održavanje opreme na prilaznim saobraćajnicama i tunelima „Raš“ i „Sozina“; nabavka rezervnih djelova za tekuće održavanje.

2.3. Poslovne aktivnosti u 2021 godini „PJ Autoput Bar-Boljare“

Poslovna jedinica u ime investitora, u skladu sa odredbama ugovora, zaključenim između ovog Društva i Ministarstva saobraćaja i pomorstva, u izvještajnom periodu, obavljala je sledeće poslove: upravljanje i koordinaciju cijelim projektom sa svim učesnicima Ugovora, Jedinicom za implementaciju projekta, Izvođačem, Nadzornim organom, Državnom komisijom za reviziju projekta, Državnom komisijom za tehnički pregled radova, kao i nadležnim državnim i lokalnim organima uprave i drugim nosiocima javnih ovlašćenja u poslovima vezanim za Ugovor. Poslovna jedinica je kontrolisala izvršavanje Ugovora o pružanju konsultantskih usluga za nadzor nad izradom projektne dokumentacije i izvođenjem radova na izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvac-Mateševo, Sarađivala sa Izvođačem radova u postupku pribavljanja dozvola, saglasnosti, licenci i odobrenja od nadležnih organa, pratila realizacije Investitorovih obaveza i predlagala odgovarajuće mjere i aktivnosti, davala mišljenja, predloge i sugestije u proceduri davanja saglasnosti Izvođaču za angažovanje podizvođača, davala mišljenja, primjedbe i preporuke Izvođaču u postupku izrade, revizije i odobravanja tehničke dokumentacije, kontrolisala i ispitivala radove, materijale i opremu u saradnji sa Nadzornim organom.

Poslovna jedinica organizovala je i pratila superkontrolu ispitivanja radova i materijala, kontrolisala monitoring implementacije mjera za ublažavanje uticaja na životnu sredinu i zahtjeva zainteresovanih strana u skladu sa prihvaćenom tehničkom dokumentacijom, saglasnostima i odobrenjima nadležnih organa u ovoj oblasti, kontrolisala dokumentaciju, izvještaje i zapisnik o bezbjednosti, zaštiti na radu, zdravstvenoj zaštiti i svim ugovornim oblicima osiguranja radnika.

Ukupan stepen završenosti radova na izgradnji autoputa iznosi oko 99%.

Ključne aktivnosti koje se trenutno realizuju u tunelima su radovi na popravkama betonske obloge, farbanje tunela, postavljanje poklopaca ivičnih kanala, sanacija uzdužnih pukotina i arhitektonsko uređenje portala.

Stepen gotovosti radova po pozicijama u tunelima dat je u tabeli.

Pozicije radova na izgradnji tunela		
Redni broj	Pozicija radova	Stepen gotovosti
1.	Iskop i primarna podgrada	100%
2.	Sekundarna obloga	100%
3.	Tunelski ivičnjaci	100%
4.	Centralna drenaža	100%
5.	Popravke betona obloge	97%
6.	Farbanje tunela	99%
7.	Poklopci ivičnih kanala	81%
8.	Sanacija uzdužnih pukotina	9%
9.	Arhitektonsko uređenje portala	23%

Procenat izvedenih zemljanih radova na otvorenoj trasi (iskopi, nasipi, zidovi od armirane zemlje i armirano-betonski zidovi, zaštita kosina i kolovozna konstrukcija) je oko 98,8%.

Procenat izvedenih zemljanih radova na otvorenoj trasi (iskopi, nasipi, zidovi od armirane zemlje) je oko 99,5%.

Zidovi od armirane zemlje, kao posebna vrsta potpornih konstrukcija koje su rađene na trasi autoputa i rampama petlji, su završeni u cjelosti.

Izvođeni su radovi na montaži saobraćajne opreme i izradi horizontalne signalizacije.

Rađeno je na humuziranju razdjelnih pojaseva, bankina i kosina nasipa.

U proteklom periodu izvođeni su radovi na izgradnji kolovozne konstrukcije na svim djelovima, sa posebnim akcentom na habajući sloj, u mjeri u kojoj su to dozvoljavali vremenski uslovi.

Stepen završenosti elektro-mašinskih instalacija na osnovu izvještaja Inženjera

-Instalacija i protivpožarna zaštita u tunelima –završeno oko 89,86%

-Saobraćajna signalizacija i oprema -završeno 92,76%

-Upravljače i kontrola autoputa -završeno oko 86,87%.

Za potrebe kontrole kvaliteta ugrađenih materijala i opreme angažovana je kompanija ABG Test koja je dnevno tokom cijele godine vršila zahtijevana ispitivanja i dostavljala izvještaje o svom radu na osnovu kojih je Izvođač dobijao saglasnost na radove ili korigovao dio svojih radova. O svim aktivnostima, dinamici radova, kvalitetu radova, problemima i preduzetim radnjama obavješavano je Ministarstvo saobraćaja u formi redovnih mjesečnih izvještaja. Tokom

godine redovno su održavani nedeljni i mjesečni sastanci sa Izvođačem radova, Nadzornim organom, Državnom komisijom za reviziju tehničke dokumentacije i Državnom komisijom za tehnički prijem radova sa ciljem pravovremene informisanosti Investitora i svih učesnika u projektu o prestojećim aktivnostima i načinu rješavanja istih. Za potrebe pomoći Poslovnoj jedinici u tumačenju ugovornih klauzula i potraživanja svih strana angažovani su spoljni konsultanti – FIDIC ovi eksperti koji su tokom godine svojim stavovima i izvještajima doprinisili Investitorovu pri zauzimanju određenih stavova i poštovanju ugovornih mehanizama i obaveza . Za potrebe Investitora prevodilački tim Poslovne jedinice preveo je preko desetine hiljada stranica dokumentacije- revizija, izvještaja i dopisa .

Pored navedenih ugovornih obaveza, Poslovna jedinica je vršila i veliki broj aktivnosti na nastavku realizacije ostalih dionica autoputa Bar - Boljare, počev od izrade i obezbjeđivanja geodetskih podloga, projekata geotehničkih istraživanja, elaborata geotehničkih istraživanja i projektnih zadataka.

U predhodnom periodu završena je izrada projekta rekonstrukcije regionalnog puta R13 Kolašin Mateševo (prethodila je izrada geodetskih podloga i Elaborata geotehničkih istraživanja) i njegova revizija. Cilj izrade dokumentacije je poboljšanje bezbjednosti odvijanja saobraćaja, povećanje računске brzine, sanacija klizišta i kosina i rekonstrukcija horizontalne i vertikalne signalizacije. Kompletan projekat, sa izvještajem revizije, je predat nadležnom ministarstvu. Takođe, u ovom periodu, završena je izrada Idejnog rješenja dionice autoputa Mateševo –Berane-Boljare sa ciljem dobijanja konsolidovane trase na dijelu od Andrijevice do Boljara shodno navodima iz DPP –a Crne Gore. Projektom je razmatrana nova trasa u reonu Berana sa ciljem očuvanja rijeke Lim i povoljnijeg obilaska Berana. Dokumentacija je revidovana.

3. Finansijski izvještaj za 2021. godinu

Za izradu Finansijskih iskaza, primijenjeni su Zakon o računovodstvu ("SL.List CG" br. 052 /2016 09.08.2016 godine) i Zakon o reviziji („Sl. List CG“ br. 1/2017 od 09.01.2017.godine), koji se temelje na Medjunarodnim računovodstvenim standardima i Medjunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Podaci u Finansijskim iskazima za 2021.godinu iskazani su u eurima, u punom iznosu bez decimala.

Finansijski iskazi Montepu-a odnose se na period 01.01-31.12.2021. godine, sadrže: Iskaz o ukupnom rezultatu-Bilans uspjeha, Iskaz o finansijskoj poziciji-Bilans stanja, Iskaz o tokovima gotovine, Iskaz o promjenama na kapitalu i Statistički aneks.

Analiza Iskaza o ukupnom rezultatu - Bilans uspjeha : Transakcije realizovane u periodu 01.01-31.12.2021. godine, odnose se na račune prihoda i rashoda prikazane su u Bilansu uspjeha.

		2021	2020
	Poslovni prihodi	7.353.090	5.860.425
	Poslovni rashodi	5.980.970	5.312.040

I	Poslovni rezultat	1.372.120	548.385
	Finansijski prihodi	33.837	115.369
	Finansijski rashodi	558.379	621.661
II	Finansijski rezultat	-524.541	-506.292
	Rezultat iz redovnog poslovanja prije oporezivanja	847.579	42.093
	Porez na dobit	81.421	9.261
	Neto rezultat	766.158	32.832

Tabela 3

Sagledavajući ukupne rezultate iskazane u tabeli 3, jasno se može zaključiti da je ostvaren pozitivan rezultat iz redovnog poslovanja. Rast ukupne dobiti u odnosu na 2020. godinu iznosi 733.324 €. Oporavak privrede od uticaja pandemije virusa "COVID19", koja je u određenom periodu dovela gotovo do obustave obavljanja rada određenih djelatnosti značajno je uticao na uspješnost poslovanja u 2021.g.. Kako je osnovni izvor prihoda Društva, naplata putarine na dionici tunela Sozina, dobra turistička sezona, imala je značajan uticaj na nivo ostvarenih prihoda.

Na osnovu rezultata iz redovnog poslovanja, možemo zaključiti da je ostvarena dobit iz redovnog poslovanja 847.579 eura.

Racija rentabiliteta (dobitnosti) prihoda: Izvor racia rentabiliteta je važno pitanje u kontekstu analize rentabiliteta preduzeća. Prethodni pokazatelji ukazuju da su stope dobitka u prihodu važan činilac rentabiliteta ukupnih ulaganja i sopstvenog kapita.

Rb	Naziv	Pokazatelj	2021		2020	
1	Stopa poslovnog dobitka	$\frac{\text{Poslovni dobitak}}{\text{Poslovni prihodi}} \times 100$	1.372.120/ 7.353.090	18,66	548.385/ 5.860.425	9,35
2.	Stopa poslovnog rashoda	$\frac{\text{Poslovni rashodi}}{\text{Poslovni prihodi}} \times 100$	5.980.970/ 7.353.090	81,34	5.312.040/ 5.860.425	90,64
3.	Stopa poslovnog dobitka na poslovne troškove	$\frac{\text{Stopa poslovnog dobitka}}{100} \times \text{Stopa poslovnog rashoda}$	18,66/81,34	22,94	9,35/ 90,64	10,31

4.	Stopa rashoda finansiranja u poslovnim prihodima	$\frac{\text{Rashodi finansiranja}}{\text{Poslovni prihodi}} \times 100$	558.379/ 7.353.090	7,59	621.661/ 5.860.425	10,60
5.	Stopa dobitka u poslovnim prihodima	Dobit prije oporezivanja Poslovni prihodi *100	847.579/ 7.353.090	11,53	42.093/ 5.860.425	0.71
6.	Stopa neto dobiti u poslovnim prihodima	Dobit posle oporezivanja Poslovni prihodi *100	766.158/ 7.353.090	10,42	32.832/ 5.860.425	0.52

Tabela 4

Posebno se važno osvrnuti na stope poslovnog dobitka, stopu dobitka i stopu neto dobitka u poslovnim prihodima.

Stopa poslovnog dobitka u poslovnim prihodima, proistekla iz odnosa poslovnog dobitka (dobitka po pokriću svih poslovnih troškova preduzeća) i nekorigovanog prihoda od prodaje, pokazuje dobitnost poslovnog procesa u preduzeću, nezavisno od toga kako je proces finansiran, sopstvenim kapitalom ili iz obaveza preduzeća.

U našem slučaju ona pokazuje da je poslovni prihod preduzeća u jednom obrtu na svakih 100 € prodaje donosio 18,66% poslovnog dobitka u 2021. godini, što je značajan rast u odnosu na 2020. godinu kada je stopa iznosila 9,35% €.

Poslovni rashodi u 2021. godini iznose 5.980.970 € a stopa poslovnih rashoda je 81,34% što je u odnosu na 2020. godinu u kojoj je stopa iznosila 90,64%, niža za 9,30%. Navedeni pokazatelj je važan, ima odlučujuću vrijednost u plansko kontrolnim aktivnostima menadžmenta.

Stopa poslovnog dobitka, inicira mogućnost preduzeća da ulaganja u inovacije poslovnih procesa finansira iz kreditnih izvora, uz analizu i ostalih pokazatelj. U 2021.g stopa rashoda finansiranja u prihodu je 7,59% a u 2020. godini 10,60%. Stopa zaduženosti u narednom periodu će biti visoka iz razloga kreditnog zaduženje za projekat trajnog napajanja električnom energijom autoputa Bar-Boljare. Ovakav trend stope zaduženosti će trajati do momenta primopredaje objekata krajnjim korisnicima što se očekuje u prvom kvartalu 2022. godine.

Kada je u pitanju kreditno zaduženje kod IRF-a za izgradnju trajnog napajanja električnom energijom prve dionice autoputa Smokovac – Mateševo, po Zaključku Vlade br. 07-762 od 28.02.2019, obaveze po ovim kreditima će izmiriti krajnji korisnici CEDIS i CGES u skladu sa zaključenim ugovorima sa CEDIS-om (br. 2523 od 17.04.2019) i CGES-om (br. 2908 od 09.05.2019) nakon izgradnje i primopredaje objekata po definisanoj proceduri.

Stopa poslovnog (redovnog) dobitka u poslovnim prihodima

Elementi	2021	2020
Stopa poslovnog dobitka	18,66	9,35
Stopa rashoda finansiranja	7,59	10,60
Stopa redovnog dobitka (1-2)	11,07	-1,25

Tabela 5

Razlika između stope poslovnog dobitka i stope dobitka u poslovnom prihodu

Elementi	2021	2020
Stopa poslovnog dobitka	18,66	9,35
Stopa dobitka u poslovnim prihodima	11,53	0,71
Razlika između stopa (1-2)	7,13	8,64

Tabela 6

Stopa dobitka pokazuje mjeru u kojoj je iznos dobiti zavisao od finansijskih i ostalih rashoda. U našem slučaju u 2021.g finansijski rashodi su značajno uticali na smanjenje stope dobitka u poslovnim prihodima ali manje nego u prethodnoj godini što je dobar poslovni put.

3.1. Analiza strukture prihoda

Prihodi od prodaje : Odlukom Vlade Republike Crne Gore (Sl.list RCG br.30/2006, Sl.list CG br.31/2014), na osnovu Zakona o putevima (Sl.list RCG br.42/2004) uređena je visina naknade putarine, načina plaćanja i sistema popusta u naplati putarine za upotrebu tunela „Sozina“ i prilaznih saobraćajnica. Naplatu putarine, u skladu sa Odlukom Vlade vrši Monteput d.o.o. Podgorica. Promet se obavlja na pet naplatnih mjesta, (šest punktova) putem fiskalnih printera, gotovinskim (gotovina i bankovne kartice) i bezgotovinskim (virman) putem. Korisnici za prolazak mogu koristiti beskontaktnu karticu i Tagove. Uvodjenjem TAG uređaja, korisnicima je omogućen brži prolazak sa kratkim zaustavljanjem bez kontakta sa operaterom. U tabeli je prikazan promet od prodaje kartica, tagova i gotovine i uporedni pregled 2021/2020.godina.

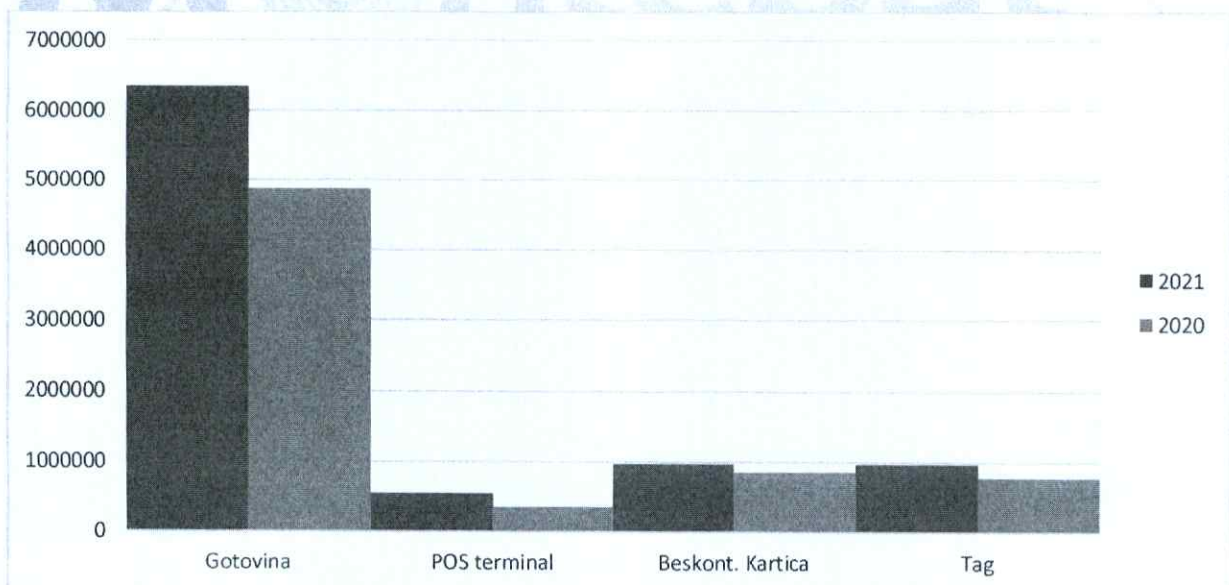
	Gotovinsko plaćanje		Bezgotovinsko plaćanje		Ukupno	PDV	Neto prihod
	Gotovina	Bankovna kartica	Beskontaktna kartica	TAG			
Promet 2021	6.345.666	552.043	969.484	969.621	8.836.814	1.533.662	7.303.152
Promet 2020	4.869.831	359.349	865.859	775.626	6.870.665	1.192.429	5.678.236

% učešća u ukupnim prihodima 2021	71.80%	6,43%	10,97%	10,97%			
% učešća u ukupnim prihodima 2020	70.87%	5,23%	12,60%	11,29%			
Promet 2021/2020	1.31	1.54	1.12	1.25	1.29	1.29	1.29

Tabela 7

Učešće gotovinskog plaćanja (gotovina+bankovna kartica tj 6.345.666+552.043=6.897.708) u ukupnom prometu je 13.19% veća nego prethodne godine a virtmanskog povećan za 18.13%. Prodaja TAG uređaja se povećava, imamo sve više korisnika Tag uređaja. Poređenjem prometa 2021/2020.g uočava se rast prometa od 29%.

Ostali poslovni prihodi : Ostale poslovne prihode čine neto prihodi (bez PDVa) od izdavanja u zakup zemljišta za postavljanje baznih stanica i izdavanja bilborda kao i ostale poslovne prihode koji nemaju karakter redovnih prihoda. Struktura ovih prihoda prikazana je u tabeli 8.

	Neto prihodi	2021/2020
--	--------------	-----------

	2021	2020	index
Prihodi od komercijalne naknade izdavanja reklamnih panoa	31.557	31.872	0,99
Prihodi od izdavanja zemljišta za postavljanje baznih stanica (Crnogorski Telekom, Telenor, M-tel) i upotrebe optičkog kabla	13.518	18.222	0,74
Ostali poslovni prihodi	3.258	10.244	0,32
Ukupno	48.333	60.338	0,80

Tabela 8

U odnosu na 2021.godinu, evidentan je pad prihoda po ovom osnovu za 20 %.

Finansijski prihodi : Iskazana vrijednost 33.837 €, čine prihodi od raspodjele dobiti ranijih godina, korišćenih za pokriće rashoda projekta trajnog napajanja električnom energijom autoputa Bar-Boljare u skladu sa Zaključkom Vlade CG.

Analiza strukture troškova : Rashodi za 2021.godinu iznose 6.539.349 € a u 2020.g iznosili su 5.933.701 €. Strukturu rashoda čine poslovni finansijski i ostali rashodi.

		2021	2020
208	Troškovi poslovanja(BU 209+210+210a+2973805)	2.986.539	2.583.678
209	Nabavna vrijednost prodane robe i troškovi materijala (BU 209)	269.055	287.991
	Nabavna vrijednost robe (kartice i Tagovi)	5.525	4.572
	Troškovi materijala za održavanje higijene	7.583	12.449
	Troškovi kancelarijskog materijala	15.408	15.205
	Troškovi alata I inventara	10.506	13.599
	Troškovi materijala za održavanje održavanje opreme I 14astite14 za sitne popravke	11.631	25.575
	Troškovi rezervnih djelova za održavanje voznog parka	12.810	13.045
	Troškovi električne energije	176.134	165.593
	Troškovi goriva	29.458	26.866
2.8.	Troškovi radne odjeće I obuće		11.087

210	Ostali troškovi poslovanja (BU 210)	1.118.017	682.215
	Troškovi usluga prevoza u zemlji	23.887	22.853
	Troškovi PTT usluga, mobilnih I fiksnih telefona, 15ropagan,	9.822	8.585
	Troškovi VPN konekcije	1.787	2.904
	Troškovi usluga održavanja opreme	73.688	107.300
	Troškovi kontrolnih ispitivanja radova I materijala	96.509	133.806
	Troškovi zakupa	19.837	24.038
	Troškovi reklame I 15ropaganda I troškovi oglasa	7.284	12.114
	Troškovi izrade projektne dokumentacije	95.207	550
	Troškovi ostalih usluga	1.804	9.500
	Troškovi rezervisanja	126.920	78.743
	Troškovi zdravstvenih usluga I zaštite naradu	765	367
	Troškovi fotokopiranja I štampe I ostalih usluga	301	675
	Troškovi komunalnih usluga	9.602	9.248
	Troškovi revizije završnog računa	2.892	2.892
	Troškovi registracije vozila	6.822	9.042
	Troškovi reprezentacije	12.392	15.572
	Troškovi upotrebe sopstvenih usluga	29.330	34.182
	Troškovi osiguranja imovine	13.686	13.928
	Troškovi osiguranja zaposlenih	10.798	5.085
	Troškovi ostalih usluga osiguranja	68	
	Troškovi platnog prometa	26.932	21.674
	Troškovi članarina	12.227	11.442
	Troškovi carine I špedicije	235	447
	Troškovi poreza na imovinu-Opština Bar	367.465	
	Troškovi advokata, notara, vještaka, sudskih taksi	1.650	18.906

	Troškovi subvencije zaposlenima na stambene kredite	18.338	14.477
	Troškovi za pomoć pri rješavanju stambenih pitanja zaposlenih	131.156	89.093
	Troškovi stručne literature	1.472	886
	Troškovi usavršavanja zaposlenih	-	1.375
	Troškovi novčanih kazni	200	290
	Troškovi pomoći zaposlenima po Kolektivnom ugovoru	-	4.976
		105	
	Troškovi sponzorstva donacija	14.836	27.265
210a	Amortizacija	1.599.467	1.613.472
	Amortizacija	1.599.467	1.613.472
211	Troškovi zarada, naknada i lični rashodi (BU 211)	2.973.805	2.716.081
	Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi	1.824.923	1.637.832
	Troškovi poreza i doprinosa	1.148.882	1.078.249
220	Ostali rashodi poslovanja (BU 220)	20.626	12.281
237	Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (BU 237)	558.379	621.661
	UKUPNO 208-237	6.539.349	5.933.701

Tabela 9

Nabavna vrijednost prodane robe u 2021.godini, beskontaktna kartica i TAG uređaja za prolaz kroz tunel „Sozina“, prodani su u vrijednosti 5.525 €, vrednovanje vršeno na osnovu MRS-2. Nabavna vrijednost prodane robe na dan 31.12. 2020.godine, iznosila je 4.572 €.

Troškovi materijala i ostali poslovni rashodi: Za tekuće održavanje Tunela Sozina i prilaznih saobraćajnica i ostale rashode neophodne za obavljanje poslovnih aktivnosti, u 2021.godini utrošeno je ukupno 2.986.539 €, što je više za 402.781 € u odnosu na 2020.godinu. Viši troškovi u odnosu na 2020.godinu, rezultat su nabavki i realizacije obaveza iz prethodnih godina koje su odlagane zbog pandemije "Covid-19".

Adekvatnim redovnim održavanjem i modernizacijom kompletne opreme i softvera, unaprijeđena je funkcionalnost, bezbjednost i sigurnost a samim tim i vrijednosti tunela „Sozina“ i „Raš“, prilaznih saobraćajnica u skladu sa najvišim evropskim standardima.

Troškovi zarada i naknada iskazani su za 154 zaposlenih na određeno, neodređeno radno vrijeme (prosjek), kao i za članove Odbora direktora i Revizorskog odbora.

Amortizacija nematerijalne i materijalne imovine u skladu sa Pravilnikom o obračunu amortizacije iznosi 1.599.467 €. Obračun amortizacije nematerijalne imovine vršen je u skladu sa preporukama DRI. Za obračun amortizacije materijalne imovine, korišćena je proporcionalna metoda obračuna sa primjenom stopa od 5-20 % zavisno od procijenjenog vijeka korišćenja. U 2020.godini navedeni rashod amortizacije iznosio je 1.613.472 €,

Korekciju rezervisanja u skladu sa MRS 37 i MRS 19, iznosi a rezervisanja 126.921€, koja se odnose na očekivane troškove po sudskim sporovima i rezervisanja za otpremnine i jubilarne naknade zaposlenima u skladu sa Kolektivnim ugovorom. U 2020.godini, korekcije rezervisanja iznosila je 78.743 €.

Rb	Pokazatelji pokrića rashoda		2021		2020	
1.	Poslovni rashodi (materijal, roba, energija, rez.djelovi, gorivo...)(208+220)/Poslovni Prihodi(I)	X 100	1.118.017/ 7.353.090	15,20	682.215/ 5.860.425	11,64
2.	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi/ Poslovni Prihodi(I)	X 100	2.973.885/ 7.353.090	40,44	2.716.081/ 5.860.425	46,34
3.	Troškovi amortizacije i rezervisanja / Poslovni Prihodi(I)	X 100	1.599.467/ 7.353.090	21,75	1.613.472/ 5.860.425	27,53
4.	Poslovni rashodi/ Poslovni Prihodi(I)	X 100	5.980.970/ 7.535.090	79,37	5.312.040/ 5.860.425	90,64

Tabela 10

Stopa pokrića poslovnih rashoda prihodima je u ukupnom iznosu veća za 8.99 u odnosu na 2020.g. dijelom su rezultat povećanja prihoda, ali ukazuju na rast rashoda. Imajući u vidu a su

prihodi za 25,47% veći nego u 2020.g a rezultat za 22.5% to ukazuje na dalji rast rashoda na koje se mora uticati i sprovesti mjere racionalizacije rashoda.

3.2. Ekonomičnost poslovanja

Rb	Naziv	Pokazatelj	2021		2020	
1.	Ekonomičnost poslovanja 1.	Ukupni prihod	7.386.927	1,129	5.975.794/	1.007
		Ukupni rashod	/6.539.349		5.933.701	
2.	Ekonomičnost poslovanja 2.	poslovni prihod	7.535.090/	1.259	5.860.425/	1.103
		poslovni rashod	5.980.970		5.312.040	

Tabela 11

Na osnovu pokazatelja ekonomičnosti 2. potvrđuje se da preduzeće svojim prihodima, i to u cjelokupnom analiziranom periodu, pokriva nastale poslovne rashode. Rast stope ekonomičnosti u 2021 godini, ukazuje na značajan uticaj oporavka privrede od pandemije Covid-19 i trend pozitivnog poslovanja.

Finansijski rashodi : Finansijski rashodi u 2021.g iznose 558.379 €, a odnose se na rashode kamata po kreditu EIB.

Na istoj poziciji u 2020. godini, iskazana je vrijednost rashoda u iznosu 621.661 €, a odnosi se na rashode kamata po kreditu EIB.

Uporedni podaci ukazuju na smanjenje finansijskih rashoda u odnosu na 2020. godinu, za 11.33%. Razlog smanjenja su manje obaveze za kamatu na kredit EIB.

Rezultat iz redovnog poslovanja prije oporezivanja : U poslovnoj, 2021.godini, ostvaren je pozitivan finansijski rezultat prije oporezivanja u iznosu 847.579€. U poslovnoj, 2020. godini finansijski rezultat prije oporezivanja iznosio je 42.093 €.

Tekući porez na dobit: Obaveza za porez na iskazanu dobit 2021. godine iznosi 81.421 €. Porez se plaća po stopi od 9 %, obaveza dospijeva 31.03.2020. godine.

Obaveza za porez na dobit 2020.godine, iznosila je 9.259 €.

Neraspoređena dobit nakon oporezivanja iznosi 766.158 €. U slučaju raspodjele dobiti plaća se porez po odbitku 9%, iznos 68.954€, nakon plaćanja svih obaveza raspoloživi iznos sredstava **za raspodjelu iznosi 697.204 eura** . Nakon usvajanja Izvještaja revizije godišnjih finansijskih iskaza (Završnog računa), biće donešena odluka o raspodjeli dobiti.

3.3. Finansijska pozicija preduzeća

Sažeti iskaz o finansijskoj poziciji – Bilans stanja			
		2021	2020
	AKTIVA		

I	Neplaćeni upisani kapital	1.000	1.000
II	Stalna imovina	43.279.524	37.142.246
2.1.	Nematerijalna imovina	7.393.658	8.758.244
2.2.	Nekretnine, postrojenja i oprema	35.656.410	28.163.531
2.3.	Ostali dugoročni finansijski plasmani		
III	Odložena poreska sredstva	85.313	65.621
IV	Obrtna sredstva	5.597.539	5.398.338
4.1.	Zalihe	41.584	45.987
4.2..	Kratkoročna potraživanja	3.822.394	3.774.282
4.2.1	Kratkoročni finansijski plasmani	32.555	29.294
4.2.2.	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1.701.006	1.548.775
4.2.3.	AVR	2.092.292	2.619.505
	Ukupno aktiva	51.055.668	45.226.710

	PASIVA		
I	Kapital i rezerve	1.263.313	529.987
1.1.	Osnovni kapital	197.153	197.153
1.2.	Neraspoređena dobit	766.160	32.834
II	Dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze	46.746.622	40.956.462
2.1	Dugoročna rezervisanja	536.311	481.848
2.2.	Dugoročni krediti	44.964.079	39.095.861
2.3.	Ostale dugoročne obaveze	1.782.543	1.378.753
III	Kratkoročna rezervisanja i kratkoročne obaveze	2.510.563	3.740.777

3.1	Obaveze po osnovu kredita od kreditnih institucija	1.803.780	1.863.936
3.2.	Primljeni avansi, depoziti, kaucije	341	2.417
3.3.	Obaveze prema dobavljačima	122.519	109.892
3.4.	Ostale kratkoročne obaveze	484.415	1.751.632
3.5.	Obaveze po osnovu poreza na dobit	99.508	12.900
IV	Pasivna vremenska razgraničenja	-1.141	-516
Pasiva ukupno		51.055.668	45.226.710

Tabela 13

R.br	Naziv	Pokazatelj	2021		2020	
1.	Rentabilnost ukupnog kapitala 1.	Dobit prije oporezivanja _____ x 100 Ukupni kapital	847.579/ 1.263.313	67,09	42.093/ 529.987	7,94
.	Stopa dobiti	Dobit prije oporezivanja Poslovni prihodi *100	847.579/ 7.353.090	11,53	42.093/ 5.860.425	0,71
3.	Neto rentabilnost sopstvenog kapitala	Dobit prije oporezivanja _____ x 100 Trajni kapital	847.579/ 497.153	170,48	42.093/ 497.153	8,46

Tabela 14

3.4. Pokazatelji finansijske strukture - stepen pokriva

Rb	Pokazatelj	2020			
1.	Pozajmljeni izvori finansiranja(dugor.+kratk.obav) Ukupni izvori finansiranja	49.792.355/ 51.055.668	0,97 :1	44.696.723/ 45.226.710	0,99 :1
2.	Dugoročne obaveze Sopstveni izvori finansiranja	47.282.933/ 1.263.313	37,42 :1	40.956.462/ 529.987	77,28 :1
3.	Dugoročne obaveze Ukupna kapitalizacija(Ukupna aktiva-kratkoročne obaveze)	47.282.933/ 48.545.105	0,97 :1	40.956.462/ 41.485.933	0,98 :1
4.	Sopstveni kapital Ukupan kapital	1.263.313/ 51.055.668	2,47	529.987/ 45.226.710	1,17

Tabela 15

Navedeni pokazatelji ukazuju na značajno opterećenje dugoročnim obavezama (obaveze prema kreditu EIB i kredit IRF) ali pad u odnosu na prethodnu godinu. Učešće sopstvenog kapitala u ukupnom kapitalu u 2021.godini 2.47% u 2020.godini 1.17% je na niskom nivou. Nakon primopredaje objekata trajnog elektro napajanja krajnjim korisnicima, kako je već opisano u ovom izvještaju, doći će do smanjenja kreditnog zaduženja samim tim i povoljniji finasijski položaj Društva.

Rb	Pokazatelj	2021		2020	
1	Poslovni dobitak Rashodi na ime kamate	1.372.120/ 558.379	2.46	548.385/ 621.661	0,88
2	Obaveze prema bankama Ukupne obaveze X 100	48.550.402/ 49.792.355	97.51	42.338.550/ 44.697.239	94,73

Tabela 16

Obaveze prema bankama u ukupnim obavezama imaju visoko učešće, u 2021.g. 97,51% što je 2.78% više u odnosu na prethodni period, što ukazuje na povećanje kreditnog zaduženja. Povećanje kreditne obaveze je zbog povučenih sredstava IRFa u 2021.g za potrebe realizacije projekta trajnog napajanja autoputa električnom energijom.

3.5. Likvidnost preduzeća

ELEMENTI		2021	2020
I	Obrtna sredstva	5.597.539	5.398.338
1.	Zalihe i primljeni avansi	41.584	45.987
2.	Kratkoročna potraživanja	3.822.394	3.774.282
3.	Kratkoročni finansijski plasmani	32.555	29.294
4.	Gotovina	1.701.006	1.548.775
II	Kratkoročne obaveze	2.510.563	3.740.777
2.1.	Kratkoročne finansijske obaveze	1.803.780	1.863.936
2.2.	Primljeni avansi, depoziti i kaucije	341	2.417
2.2.	Dobavljači	122.519	109.892
2.3	Ostale kratkoročne obaveze	583.923	1.764.532

III	Neto obrtna imovina (I-II)	3.086.976	1.657.561
-----	----------------------------	-----------	-----------

Tabela 17

Rb	Pokazatelj		2021		2020	
1.	Obrtna sredstva _____	X100	5.597.539/ 2.510.563	2.23	5.398.338/ 3.740.777	1.44
	Kratkoročne obaveze					
2.	Potraživanja+gotovina Kratkoročne obaveze	X 100	5.555.955/ 2.510.563	2.21	5.352.351/ 3.740.777	1.43
3.	Gotovina _____	X 100	1.701.006/ 1.803.780	0.94	1.548.775/ 1.876.841	0.83
	Kratkoročne obaveze bez kredita(2.2-2.5)					
4.	Obrtna sredstva Kratkoročne obaveze - kratkoročni krediti	X 100	5.598.539/ 1.803.780	3.10	5.398.338/ 1.876.841	2.87

Tabela 18

Pokazatelj likvidnosti ukazuje, sa koliko je sredstava pokrivena obaveza. Na osnovu pokazatelja datih u tabelama može se zaključiti da je u slučaju pokrivenosti kratkoročnih obaveza, bez kredita (pokazatelj.3), svaki € pokriven sa 0.94 € gotovine u 2021.g odnosno 0.83 € u 2020.godini.

U slučaju pokazatelja rigorozne likvidnosti odnos potraživanja i gotovine/kratkoročnim obavezama (pokazatelj 2), svaki euro kratkoročnih obaveza pokriven je sa 2.21 € gotovine u 2021.godini, odnosno 1.43€ u 2020.godini. U 2021.g je iznos potraživanja veći od kratkoročnih obaveza. U najvećoj mjeri potraživanja se odnose na pretplatu PDV-a. Ako uzmemo u obzir činjenicu da se u 2022.godini očekuje realizacija investicije trajnog napajanja električnom energijom, samim tim će i obaveza Društva po osnovu PDV-a biti evidentna, pa će se iskoristiti pretplata PDVa.

4. Informacije o finansijskim rizicima i izloženosti društva kreditnim i ostalim rizicima

Nezaobilazan i neminovan detalj svakodnevice je rizik, bilo u ličnoj ili poslovnoj sferi. Rizik ugrožava i dovodi u pitanje ciljeve i postignuća, zato mu se mora pridati veliki značaj.

Rizik je bilo koji događaj ili problem koji bi se mogao dogoditi i nepovoljno uticati na postizanje strateških i operativnih ciljeva Društva.

Rizici su svakodnevna problematika strateškog menadžmenta, razvoja, proučavanja i organizovanja. Proizilaze iz raznih razloga, najčešće iz navedenih razloga brzih i čestih promjena, zbog kojih opet dolazi do pojave nesigurnosti pri odlučivanju.

U Monteputu je usvojena Strategija upravljanja rizicima br.3881/4 12.05.2015. godine.

U 2021. godini, kao rezultat posebnog uvažavanja oblasti upravljanja rizicima, u sklopu Sektora za pravne i opšte poslove određeno je stručno lice koje profesionalno obavlja ovaj dio posla.

Rizici i njegovi oblici s kojima se organizacija susreće u svom poslovanju mogu se umanjiti, izbjeći i prevazilaziti, kako bi se povećala sigurnost poslovanja.

Tipični rizici s kojima se suočava Društvo ogledaju se kroz:

- Sve što predstavlja prijetnju postizanju ciljeva organizacije, programa ili pružanja usluga korisnicima tunela Sozina
- Sve što može narušiti bezbjednost korisnika
- Sve što može narušiti ugled institucije ili smanjiti povjerenje u instituciju
- Propust u smislu zaštite od neprikladnog ili nezakonitog poslovanja, rasipanja ili loše rentabilnosti
- Nepridržavanje propisa, kao što su propisi o zaštiti na radu, sigurnosti i zaštiti okoline
- Nesposobnost reagovanja na promijenjene okolnosti ili nemogućnost njihovog upravljanja na način koji sprječava ili umanjuje nepovoljne uticaje na pružanje usluga.
- neekonomično, neefikasno ili nedjelotvorno upravljanje odobrenim finansijskim sredstvima
- nepouzdana izvještavanje
- nedovoljnu edukaciju ili osposobljenost zaposlenih

Prednosti sprovođenja strategije upravljanja rizicima vide se kroz:

- jačanje povjerenja u poslovanje Monteputa
- bolje odlučivanje
- povećanje efikasnosti
- racionalnije upravljanje finansijskim sredstvima

Kroz strategiju upravljanja rizicima utvrđena je metodologija koja podrazumijeva dokumentovanje, informacije o rizicima, njihovoj vrsti, vjerovatnosti nastanka i procjeni uticaja, ažuriranje registra rizika, uvođenje sistema izvještavanja o rizicima, imenovanju odgovornih osoba za praćenje rizika.

Proces upravljanja rizicima sprovodi se kroz sljedeće aktivnosti:

1. Utvrđivanje rizika
2. Procjene rizika (mjerenje vjerovatnosti i uticaja rizika, te njihovo rangiranje)
3. Određivanje aktivnosti za postupanje po rizicima
4. Uspostavljanje sistema za praćenje i izvještavanje o najznačajnijim rizicima

Nakon što se utvrde, rizici se procjenjuju, rangiraju, utvrđuju prioriteta i pružaju informacije za donošenje odluka o onim rizicima na koje se treba usmjeriti. Rizici se procjenjuju na temelju uticaja i vjerovatnosti. U 2020. godini, najveći rizik je bio očuvanje poslovnih procesa u uslovima pandemije korona virusom. Rezultat poslovanja govori da se organi upravljanja i zaposleni u Društvu pridržavaju utvrđenih procedura prilikom izvršavanja radnih obaveza. Uspostavljen je sistem zaštite zaposlenih i korisnika usluga, interne kontrole, kako bi se spriječila mogućnost nastanka greške u radu ili usporavanja poslovnih procesa. Takođe vrši se

kontinuirana edukacija zaposlenih, sprovode mjere zaštite na radu. Sa posebnom pažnjom se raspolaže finansijskim sredstvima i imovinom preduzeća, kako se ne bi ugrozila likvidnost preduzeća i dovelo u pitanje ispunjenje zadatah ciljeva.

5. Ulaganja u 2021. godini u cilju zaštite životne sredine

Pitanju zaštite životne sredine u ovom Društvu u cjelini posvećena je posebna pažnja. To se prije svega odnosi kroz davanje naloga glavnom izvođaču na prioritetnoj dionici Autoputa za striktnu primjenu studije procjene uticaja izgradnje citiranog objekta na životnu sredinu, implementaciju rezultata studija uz glavne izvođačke projekte i nadzor na striktnoj primjeni tih projekata a naročito segmenata koji se odnose na zaštitu životne sredine, uređenja deponija, prihvata i odvod atmosferskih voda.

U cilju zaštite životne sredine, realizovan je projekat rekonstrukcije rasvjete na prilaznim saobraćajnicama i tunelima „Sozina „ i „Raš“, kroz zamjenu metal halogene rasvjete LED rasvjetom. Ovaj projekat pored ekonomskog vrlo je značajan i sa aspekta životne sredine jer doprinosi smanjenju utroška električne energije i smanjenju globalnog zagrijavanja. Na ovaj način smanjuje se emisija GHG (gasova sa efektom staklene bašte).

Takođe, u prethodnom periodu ugrađena je elektronska naplata putarine i prolaz bez zaustavljanja preko TAG sistema, čime se smanjuje zadržavanje vozila na naplatnoj rampi a samim tim se smanjuje i emisija izduvnih gasova. U 2018.godini otvorena je još jedna traka za naplatu putarine u cilju smanjenja kolona, naročito u ljetnjem periodu gdje se kroz brži prolaz automobila takođe smanjuje emisija izduvnih gasova.

U tunelima „Raš“ i „Sozina“ i prilaznim saobraćajnicama urađen je jedinstven sistem odvođenja atmosferskih voda sa kolovoza. Ovaj sistem se svake godine čisti, uz napomenu da isti omogućava odvajanje nafte, ulja i ostalih materijala koji zagađuju životnu sredinu koji se čišćenjem deponuju na adekvatnu gradsku deponiju.

Uređenjem zelenih površina u protekloj godini, u okolini Komandnog centra tunela Sozina, dat je doprinos na očuvanju životne sredine.

Krajem 2017.godine, urađeni su projekti manjih solarnih elektrana za proizvodnju električne energije pomoću solarne energije čime se stvara pretpostavka za proizvodnju „zelene energije“ za potrebe ovog Društva, čime se doprinosi daljoj zaštiti životne sredine. U narednoj godini planirana je realizacija prve faze projekta izgradnje solarnog parka.

6. Planirane aktivnosti za 2022. godinu

Na osnovu poslovanja Monteputa u prethodnom periodu, za 2022. godinu planirani su prilivi sredstava u iznosu 37.981.595 € , od toga prihodi u iznosu 18.041.579 €, sredstava dobiti iz prethodnog perioda 439.220 € i kreditno zaduženje 11.500.797 i sredstva Budžeta za realizaciju rekonstrukcije regionalnog puta R-13 Bioče-Mateševo-Kolašin, dionica petlja Mateševo-naselje Mateševo 5.100.000 €i za projekat izgradnje TETRA sistema 2.900.000 €. Od planiranih prihoda 98 % se odnosi na prihode od naplate putarine a 2% na prihode od izdavanja bilborda i ostale prihode. Rashodi su planirani u vrijednosti 40.758.896€.

Plan rada za 2022. godinu je finansijski održiv, tako da planirani prihodi omogućavaju pouzdano i redovno finansiranje programskih obaveza.

Model, uslovi i troškovi finansiranja Plana su precizno definisani Finansijskim planom za 2022. godinu.

Na osnovu Plana rada, urađen je Finansijski plan za 2022. godinu na koji takođe u skladu sa odredbama Statuta ovog Društva, saglasnost daje Vlada Crne Gore.

Struktura planiranih rashoda

	Rashodi	Vrijednost
1.	Investiciono održavanje tunela „Sozina „ i „Raš „ i prilaznih saobraćajnica i izgradnja sistema trajnog napajanja električnom energijom autoputa Bar-Boljare	4.700.797
2.	Rekonstrukcija regionalnog puta R-13 Bioče-Mateševo-Kolašin(od petlje Mateševo do naselja Mateševo)	6.171.000
3.	Izgradnja digitalnog radio sistema -Tetra	2.900.000
4.	Nabavka i instalacija centralnog servera za elektronsku naplatu putarine za autoput, izrada interfejsa za vezu autoput tinel Sozina, izrada fiskalnog modula za autoput	75.000
5.	Tekuće građevinsko održavanje tunela „Sozina „ i „Raš „ i prilaznih saobraćajnica	241.000
6.	Tekuće održavanje elektro-energetskog sistema i održavanje softwera za naplatu putarine	571.700
7.	Nabavka osnovnih sredstava i inventara za potrebe autoputa i potrebe ostalih organizacionih jedinica	7.040.044
8.	Obaveze za kredit EIB i kredit IRF	8.863.279
9.	Poslovne rashode	4.987.821
10.	Zarade i ostale obaveze prema zaposlenima po Kolektivnom ugovoru(Uprava , Naplatni i Komandni centar)	5.003.255
11.	Izdaci za stambene potrebe zaposlenih	175.000
	UKUPNO	40.758.896

Tabela 19

U prvoj polovini ove godine planiran je završetak radova na trajnom napajanju električnom energijom prioritetne dionice autoputa, Smokovac-Mateševo i primopredaja objekata u skladu

sa potpisanim ugovorima sa krajnjim korisnicima-CEDIS i CGES. Za realizaciju kompletnih radova napajanja električnom energijom autoputa, Monteput je, shodno Zaključku Vlade, obezbijedio kreditna sredstva kod Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore. Troškove obrade kredita i ostale troškove neophodne za realizaciju ove investicije, Monteput obezbjeđuje iz tekućih sredstava. Procijenjeni troškovi vezani za cjelokupni rad DOO „Monte put“ u dijelu upravljanja, održavanja, cjelokupnog sistema tunela i prilaznih saobraćajnica, planiranih redovnih poslova, u oba segmenta Društva, planiranih investicija, kao i redovnog servisiranja kredita kod EIB, obezbjeđuju se iz sopstvenih prihoda ovog Društva i detaljno su prikazani u finansijskom planu ovog Društva za 2022. godinu. Na ovaj način obezbjeđuje se rad, funkcionalnost i bezbjednost u eksploataciji tunela i prilaznih saobraćajnica po najvećim standardima, a za realizaciju obaveza prenesenih Zaključcima Vlade CG obezbijeđena su sredstava iz Kapitalnog Bždžeta CG. Realizacijom plana za 2022. godinu kompletna postojeća infrastruktura, prije svega tuneli i prilazne saobraćajnice sa opremom se održavaju u stanju potpune ispravnosti sa u skladu sa najvećim Evropskim standardima.

U 2022. godini, Planom rada ovog Društva predviđeni su poslovi na organizaciji održavanja tunela „Sozina“ i prilaznih saobraćajnica, upravljanje sistemom za detekciju incidenata, protivpožarnom opremom, ventilacijom, video nadzorom, promjenljivom saobraćajnom signalizacijom i ostalom opremom kao i monitoring saobraćaja koji su objedinjeni u upravljačkom SCADA sistemu, organizovanje naplate putarine sa održavanjem opreme i softvera za naplatu putarine, održavanje i izdavanje u zakup bilborda u putnom pojasu prilaznih saobraćajnica. U cilju održavanja tunela "Sozina" sa pristupnim saobraćajnicama u skladu sa zadatim evropskim standardima, planirano je redovno održavanje objekata, opreme i sredstava rada, kao i određena investiciona ulaganja koja će doprinijeti poboljšanju uslova eksploatacije navedenih objekata. U cilju bolje informisanosti samih korisnika tunela „Sozina“, planirano je postavljanje informativnog panela sa promjenljivim tekstom na nadstrešnici naplatnih rampi. Dalje, planira se zamjena dotrajalih saobraćajnih znakova sa radarom na prilazu naplatnim rampama sa znakovima novije tehnologije.

U skladu sa zaključcima Vlade Crne Gore, planirana je rekonstrukcija regionalnog puta R-13 Bioče-Mateševo-Kolašin (od petlje Mateševo do naselja Mateševo) i zgradnja digitalnog radio sistema -Tetra. To podrazumijeva prije svega raspisivanje tendera, izbor izvođača i nadzor na realizaciji ovih investicija. Planira se nadzor nad izvođenjem radova na rekonstrukciji regionalnog puta R-13 Bioče-Mateševo-Kolašin (od petlje Mateševo do naselja Mateševo) od strane raspoloživog sručnog kadra Monteputa.

U toku maja 2022.godine, planirano je puštanje u saobraćaj autoputa Bar-Boljare dionica Smokovac -Mateševo,tako da će se intenzivirati aktivnosti za nabavku odgovarajuće opreme za upravljanje, održavanje naplatu putarine na ovoj dionici.

Plan rada Poslovne jedinice u skladu sa Odlukom o osnivanju iste daje se posebno u sklopu kompletnog plana rada Društva u cjelini.

Upravljanje projektom izgradnje autoputa Bar – Boljare, dionice Smokovac – Mateševo- Poslovi upravljanja projektom izgradnje autoputa detaljno su definisani sljedećim ugovornim dokumentima:

Ugovorom o obavljanju poslova upravljanja projektom izgradnje autoputa zaključenim između Monteputa d.o.o. Podgorica i Ministarstva saobraćaja i pomorstva kao Investitora, FIDIC Ugovorom o projektovanju i izgradnji autoputa Bar – Boljare, dionice Smokovac – Mateševo zaključenim sa izvođačem radova CRBC iz NR Kine (dalje: FIDIC Ugovor) i Programom Radova Izvođača, koji se, prema FIDIC Ugovoru usaglašava između Izvođača, Nadzornog organa, Investitora i Upravljača projektom i predstavlja okvirni ugovorni dokument kojim će neposredno biti uslovljeni raspored i dinamika poslova upravljanja projektom u 2022. godini.

Ovim Planom daje se kraći pregled i opis poslova, obaveza i odgovornosti Poslovne jedinice za upravljanje projektom izgradnje autoputa Bar – Boljare za 2022. godinu:

1. Po osnovu praćenja realizacije Ugovora o nadzoru, za koji je odgovoran francusko-italijanski konzorcijum INGEROP-GEODATA, planirana je konstantna saradnja i komunikacija vezana za izvođenje preostalih završnih radova na dijelu izgradnje kolovozne konstrukcije, saobraćajne signalizacije, elektro mašinskih instalacija, sistema za upravljanje i kontrolu saobraćaja, sistema za naplatu putarine i sl. U tom smislu će se analizirati na dnevnoj bazi svi zahtjevi Izvođača i davati mišljenja, primjedbe, predlozi i sugestije Nadzornom organu i/ili Investitoru, kontrolisati kvalitet radova, usaglašenost sa standardima i plaćanja. Paralelno sa ovim aktivnostima pratiće se ugovorne obaveze Nadzornog organa i stepen realizacije istih.
2. Tokom godine nastavljaju se aktivnosti vezane za saradnju sa Državnom Komisijom za Reviziju u dijelu izmjena Glavnih projekta dionice autoputa Smokovac – Mateševo, izazvane izmijenjenim uslovima tokom izgradnje ili tehničkim razlozima. Takođe, u saradnji sa Državnom Komisijom za tehnički pregled Radova, paralelno sa izvođenjem Radova, vršiće se intezivna saradnja vezana za Uporedni tehnički pregled izvedenih Radova, kako bi se neophodne aktivnosti za konačan Tehnički pregled, nakon završetka svih Radova, svele na najmanju moguću mjeru. U sklopu toga planirana je konstantna saradnja sa nadležnim državnim i lokalnim organima i drugim nosiocima javnih ovlašćenja u poslovima vezanim za realizaciju Ugovora.
3. Tokom planske godine vršiće se povremena kontrolna ispitivanja izvedenih radova, ugrađenih materijala i opreme (posteljica, tampon, asfalt , betonski radovi, instalacije), kao i kontrola dokumentacije, izvještaja i zapisnika o bezbjednosti, zaštiti na radu, zdravstvenoj zaštiti i svim ugovornim oblicima osiguranja radnika.
4. U sklopu svojih aktivnosti planirani su redovni obilasci Gradilišta, kao i prisustvovanje sastancima Izvođača i Nadzornog organa na kojima se analiziraju tehnologije izvođenja, kvalitet izvođenja, kao i dinamika napredovanja Radova, pa se s tim u vezi primaju i daju mišljenja i daju odgovori, zahtjevi, primjedbe i sugestije. Takođe planiran je i povremeni kontrolni monitoring implementacije mjera za ublažavanje uticaja na životnu sredinu i zahtjeva zainteresovanih strana u skladu sa prihvaćenom tehničkom dokumentacijom, saglasnostima i odobrenjima nadležnih organa u ovoj oblasti.

Izrada projektne dokumentacije za dionice autoputa Andrijevića – Boljare. Na osnovu Prostornog plana Crne Gore i Detaljnog prostornog plana autoputa Bar – Boljare u 2021. godini planira se nastavak tehničkih i proceduralnih priprema za sledeće dionice:

1. **Mateševo-Andrijevića**
Praćenje realizacije i završetak izrade Idejnog projekta za dionicu Mateševo-Andrijevića, sa pratećim projektima i studijama.
2. **Farmacija-Smokovac**
Praćenje realizacije i završetak izrade Idejnog projekta za dionicu Farmacija-Smokovac, sa pratećim projektima i studijama.
3. **Andrijevića-Boljare**
Obzirom na završetak izrade Idejnog rešenja autoputa za dionicu autoputa Andrijevića – Berane – Boljare očekuje se nastavak aktivnosti na pripremi i za izradu višeg nivoa projektne dokumentacije.

7. Rezime

Analizom poslovanja Monte put d.o.o. Podgorica, može se zaključiti da je riječ o veoma uspješnoj i društveno odgovornoj državnoj kompaniji koja redovno izmiruje sve svoje obaveze i koja se nalazi na čelu bijele liste Poreske uprave u CG.

Važno je istaći da kompanija sopstvenim prihodima pokriva planirane tekuće rashode, da redovno izmiruje preuzete kreditne obaveze prema EIB-u, da iz sopstvenih sredstava realizuje niz projekata za koje je zadužena od strane Vlade CG, bez obzira na još uvijek značajne posledice izazvane pandemijom "COVID-19" na poslovno okruženje, ostvaruje pozitivan rezultat poslovanja.

Izvršni direktor
Milan Ljiljanić

